

A háromperces visszakapcsoló automatika

Vizsgálják a DÁV szakembereinek bronzéremmel kitüntetett érdekes újítása

Az idei Budapesti Ipari Vásáron a Délmagyarországi Áramszolgáltató Vállalat egyetlen műszerrel képviseltette magát, melyet a nehézipari pavilonban helyeztek el. A zsüri a vállalat által kidolgozott nagyszerű újítást bronzéremmel tüntette ki. Czapári Miklós mérnök, a DÁV műszaki fejlesztési osztályának vezetője, a találmány egyik tervezője olvasóink számára elmondotta, mi az újítás lényege.

A bronzéremmel kitüntetett műszer neve »háromperces visszakapcsoló automatika«. Mit jelent ez, s hol alkalmazzák az automatikát?

Igen gyakran előfordul, hogy vihar, vagy egyéb okok miatt a magasfeszültségű vezetéken zárlat következik be.

Ilyenkor a transzformátorállomáson felszerelt védelmi berendezés automatikusan kikapcsolja a vonalat az energia szolgáltatásból. Az ilyen esetekben az üzemek villannyal hajtott gépei is leállnak.

A géptörések elkerülésére ki kell kapcsolni a motorokat is.

Az Áramszolgáltató Vállalat és az ipar közös megegyezése alapján három perc múlva kapcsolják be a gépeket, három percen belül ugyanis a transzformátorállomás személyzete ismét feszültség alá helyezi a vonalat.

Általános törekvés, hogy a transzformátorállomásokon kikapcsolják az emberi munkát. Ennek egy sor előfeltétele van és többek között ez az újítás, a három-

perces visszakapcsoló automatika is egy a feltételek közül.

Ez az elmés szerkezet ugyanis

három percig a kikapcsolás után automatikusan bekapcsolja a vonalat az energiaszolgáltatásba.

A szakemberek felfigyeltek a nagyszerű újításra, melyet a Délmagyarországi Áramszolgáltató Vállalat műszaki fejlesztési osztályának dolgozói terveztek.

Az újítást, mint sok egyéb ésszerűsítést, a DÁV Kosuth Lajos sugárúti villamoslaboratóriumában, a vizsgáló mérőállomáson szerkesztette meg Földényi Gyula technikus.

A DÁV szakemberei most

szerek fel az egyik szegedi transzformátorállomáson a Budapesti haza-hozott automatikát.

Figyelik működését és ha bevált, minden transzformátorállomáson alkalmazzák az automatikus kapcsolót.

Egyébként a DÁV-nál töreksenek arra, hogy ahol csak lehet automatikus berendezéssel helyettesítik az embert. Most készül a villamoslaboratóriumban Sós-kúti Károlynak az OVTÁSZ mérnökének újítása, egy távjelző berendezés.

A távjelzőt a kecskeméti erőműben helyezik majd el. Innen a készülék minden változást az erőmű melletti transzformátorállomáshoz közvetít. A gépeket is innen kezelik majd. A villamoskezelő személyzet így felszabadul.

Holnap folytatódik a városismertető előadássorozat

A Szegedi Idegenforgalmi Hivatal és a TIT közös rendezésében megkezdte városismertető előadássorozatát. Iránt már az első alkalommal igen nagy érdeklődés nyilvánult meg. A nagy lét-

számú hallgatóság élénk figyelemmel kísérte dr. Gruber Lászlónak, a Szegedi Tudományegyetem oktatási osztályvezetőjének előadását az egyetemről és intézeteiről.

Holnap, hétfőn este 7 órai kezdettel folytatódik tovább az előadássorozat a Juhász Gyula Művelődési Otthonban. Ez alkalommal Tari János, a városi tanács végrehajtó bizottságának elnökhelyettese tart előadást »A szegedi munkásmozgalom története« címmel. Az ugyan-

csak nagy érdeklődésre számot tartó előadást bárki díjmentesen meghallgathatja.

lő mellszobrát. A közeli napokban ugyanott állítják fel Wilt-Saár Erzsébet Radnóti-szobrát is. E művészi értékű szobrokkal nemcsak az egyetem, de egyúttal a város is örömdetesen gazdagodott.

Új szobrok a központi egyetemen

A Szegedi Tudományegyetem Dugonics téri központi épületének előcsarnokában elhelyezték Mikus Sándor József Attilát, Petri Lajos Móra Ferencet és Várdi Sándor Vasvári Pált ábrázó-

Szeged, vendégei fogadására készül

A város, amelyet eddig Dél-Magyarország ipari és kulturális központjaként tartottak számon — az elmúlt három év alatt a közép-európai idegenforgalom egyik jelentős állomásává, centrumává vált. Az egyre növekvő kül- és belföldi idegenforgalomnak csak kis hányadát képesek ellátni a szegedi szállodák, amelyeknek egyelőre összesen 300 férőhely a befogadóképessége.

A tavalyi szabadtéri játékoknak volt olyan napja is, amelyen

ötezer vendéget

kellott elszállásolnia az Idegenforgalmi Hivatalnak. Ennek ellenére egyszerű sem fordult elő, hogy valakinek ne tudtak volna szállást biztosítani.

A két szám: a 300 és az ötezer közötti különbség mutatja talán legjobban, milyen fontos feladatot tölt be az Idegenforgalmi Hivatal három évvel ezelőtti megszervezett és azóta egyre bővülő, terebélyesedő ügyvezetői fizetővendég-szolgálat.

Három év alatt — mint Gács György, az Idegenforgalmi Hivatal vezetője elmondotta — elértük, hogy a fizetővendég-szolgálat a szállodai kapacitás tízszeresét, háromszor szorozta meg a város területén szállással ellátni. Ehhez a számhoz jön a város környékén szervezett fizetővendég-szolgálat kapacitása. A lakosság közül egyre többen kapcsolódnak be a szolgálatba. Tavaly is közel 8 ezer vendégnapot vettek igénybe fizetővendég-szolgálatban a városba érkező turisták és vendégek.

Egy éve

kötött szerződést az Idegenforgalmi Hivattal például Windhager Gyuláné, aki újszegedi kertés villájában fogadja a nyári hónapokban a

hozza irányított vendégeket. — Egyszerre négy személynek tudok összkomfortos, fürdőszobás szállást adni — mondta. — Évi átlagban mindenféle adó és illeték levonása után tisztán hatezer forint bevételt hozott nekem a fizetővendég-szolgálat.

Az ország minden részéből Windhagernek küldött üdvözlő képeslapok mutatják, hogy a vendégek is megelégedettek voltak. Ugyanígy Schatz Róbert-nél is, aki Takaréktár utca 2. szám alatti összkomfortos lakásában két éve fogadja a hozzá irányított vendégeket.

Körülbelül 200 vendégem volt eddig — mondta. A háztartással és vendéglátással járó kiadásokat bőségesen megtéríti az a

havi 300—400 forint

jövedelem, amelyet az Idegenforgalmi Hivattal kötött szerződés hozott a házhoz.

S tovább folytathatnák a felsorolást. Említhetnénk Szentklárai Bélánét például, aki eddig mintegy 300 fizetővendégnek adott szállást Lenin körút 7. szám alatti kertés házában. Vagy Kószegi Sándornét a Deák Ferenc utca 22. szám alól, aki egy jókora csomagra való levelet őriz otthonában, a nála járt vendégek emlékeként.

Több mint 150 szerződött ügyfele van az Idegenforgalmi Hivatalnak, és soha semmilyen nézeteltérés nem támadt még.

A fizetővendég-szolgálat mellett idén már az Idegenforgalmi Hivatal rendelkezik az egyelőre 60 személy befogadására képes turista-szállóval is. A Szálloda és Vendéglátó Vállalat ugyanis átadta azt a hivatalnak.

Jövőre száz férőhelyessé bővül s két külön vendég-szobával egészül majd ki a tervek szerint a turistaszálló.

P. L.

A szatymazi körzetben rekord őszibaracktermést várnak

Idén a szatymazi őszibaracktermelő körzetben rekordtermés ígérkezik. A korai kitavaszkodás következtében a megelőző éveknél körülbelül 12 nappal korábban kezdődhet az őszibarack-terekben a szüret. Körülbelül egy hét múlva Szatymazról már egy vagon őszibarackot küldenek a külföldi országokba.

Legutóbb, amikor bő volt az őszibaracktermés, a szatymazi gyümölcstermelő körzetben 500 vagon őszibarackot szüreteltek a gazdák. Idén mintegy ezer vagon őszibarackot szállítanak el. Szatymazról és környékéről. Ebben nemcsak a gazdag termés játszik közre, hanem az is, hogy a szatymazi körzetben most fordult termőre körülbelül 20 ezer fiatal gyümölcsfa. A közös gazdaságok tagjai nagyon bíznak abban, hogy továbbra is kedvező marad az időjárás, nem éri természeti csapás a termést, s így eddig soha nem tapasztalt

menyiségű őszibarackot szállíthatnak belsőre és külföldre. Szatymazon különben — amint ezt lapunkban jelentettük már — a mostani időnyire korszerű átvető- és csomagolóhely épült, s ugyanakkor megoldott a jégellátás is. Ezek is jó feltételeket teremtettek arra, hogy akadálytalanul szállítsanak.

A szatymazi Barackvirág Termelőszövetkezet gazdái is felkészültek az őszibarack szüretelésére. Ebben a munkában a családtagok is részt vesznek, hiszen a szedést mindig időben, gyorsan kell végezni. A Barackvirág Tsz is nagy mennyiségű őszibarackot szállít mind a hazai, mind a külföldi szükségletek kielégítésére. A szövetkezeti emberek csupán a Barackvirág Tsz-ben 85 vagon őszibarack szállítására kötötték szerződést a felvásárló szervvel. Az őszibarackon kívül a szatymazi körzetből nagyobb mennyiségű kajszli- és sárgabarackot is elszállítanak majd.

Eichmann és cinkosainak SZEGEDI BÜNEIBŐL

XIII. EGY LAPRA — MINDENT!

A vesztét érző rendszer utolsó hónapjai, végőrái következtek el. Görösös terrorral fogták volna össze az omladozó hatalmat, amelyet vér, könny, szenvedés árán tartottak meg fenn úgyahogy. Halálba hurcolt ezrek, internált hazafiak, s az egyre közeledő frontokon elhulló munkások, parasztok, egyszerű értelmiségiek tömegei.

De mindez nem volt elég. Júliusra rendelet jelent meg a lapokban, hogy munkatáborba kell vinni a fiatalokat. Mindenkit, aki nem dolgozik hadiüzemben, minden nyári szabadságon lévő diákokat 18 éven felül. S indultak az újabb vagonok keletre, a Kárpátokba. Sancokat ásní a hegyekben, gerendákból »erődítéseket« építeni.

Pedig már oda-odahallatsozt a győzelmesen előretörő szovjet seregek ágyútüze, a felszabadító diadalmas jelek.

S fiatal gyerekek, szomszédságukban »politikailag megbízhatatlanok« tábora, másutt zsidó munkatáborosok, cigány munkatáborosok ásták az árkokat egy korszak döbbenetes tragikomédiaként. Ebédre zabbal kevert száraz lencsefőzelék, vacsora »Hitler-szalonna«, ahogy az émiyegős marmaládét nevezték maguk között.

Itthon is egyre szűkült a fejadag, egyre kukoricásabb lett a kenyér, egyre nehezebb az élet.

Egyre nehezebb... Tukats, Tóth Béla és a többi urak feleségeinek, a MANSZ asszonyok szívét is megérintette a sok szenvedés. A háborús híreket becsült szemmel olvasó szegedi emberek tekintete így tévedhetett azután egy cikkre a Szegedi Új Nemzedékben: »A MANSZ hölgygárdája szombaton jótékony célú szörözdélután rendezett a bombakárosultak javára.«

A nemzeti asszonyok, a Magyar Asszonyok Nemzeti Szövetségének kegyelmes, méltóságos és nagyságos asszonyai a Hági kerthelyiségében jótékony célján itták a sört. A magyar urak és gáláns SS-tisztek társaságában mosolyogva tapsoltak, mikor a találkozó fénypontja bekövetkezett. Mert fénypontja is volt e sötét találkozásnak. Megírta az újság a következőképpen:

»Az összejövétel fénypontja az a békebeli vajaskifli volt, amelyet a rendezőség fáradságot nem ismerve teremtetett elő és kínált a vendégeknek.«

Eichmann cinkosainak, a hóher segédeknek hitvesei majsztolták a vajaskiflit és közben fehéren habzott a sör, szólt a katonazene, a megjelentek »a legjobb hangulatban maradtak együtt...«

De sör és katonazene nélkül, szárazon szólt az újabb rendelkezés szeptember 6-án:

A honvédelmi miniszter rendelete értelmében... honvédelmi munkák igénybe kell venni 14 éves kortól 70 évig... a férfiakat és a nőket is, akik munkaképesek...

1944 szeptember, az utolsó hónapja Szegeden a fasiszta uralomnak.

Szeptember 10: »Tukats Sándor főispán ismét elfogadta hivatalát« — »Ervénybe léptek Szegeden a hadművelleti területekre megállapított különleges közigazgatási szabályok.«

A Szegedi Új Nemzedék ismét durva terrorjárásról adott hírt cinikusán: »Nem jelentkeztek honvédelmi munkára, internáló táborba kerülnek: Müller István és Pencsor Imre bolgárkertészek, Asztalos György Kisteleki u. 13, Beck Ernő Kosuth Lajos sugárút 107, id. Bittó József, Árvíz u. 48, Kopasz Mihály és Faragó József Szabadsajtó utca 57, illetve 67 szám alatt lakó fuvarosok. Előállították őket és az eljárás után internáló táborba kerülnek.«

Az öles, immár mindenkit, a legfiatalabbakat is a front-ra csalogató plakátok csabító ajánlatokat tettek: »Ot hold föld minden elengedése páncélosért«.

Október 4: »...nyugtalanító, sőt lázító tartalmú röpcédulákat szórta a fővárosban és vidéken is... A lázítás halállal büntetendő... Terjesztőnek minősül az is, aki a röpcédulát felveszi, és másoknak továbbadja...«

Tukats Sándor főispán újból beiktatásakor azt monddotta: »Ott fogom folytatni, ahol abbahagytam.« Igen, ott folytatta, a hitleri német konzul Erich Kampffal, barátjával és gazdájával egyetértésben. Még az utolsó percekben — mikor ő már gondosan összehajtogatja a város és maga harárcsolt értékeit — még akkor is kivezényeltette a járti tudókat, elsősorban fiatalokat Újszegedre, hogy »erődítéseket« ássanak a szovjet páncélosok ellen.

Október 8: Újabb plakátnyan... Ez a nap már új történelmünk kezdete... az első szabad nyújtózás napja... Vörös és nemzetiszínű lobogó a városháza karcsú tor-

Adolf Eichmann SS-Obersturmbannführer most ott ül a jeruzsálemi üvegkalitkában és egykedvűen felelget a hozzá intézett kérdésekre.

Kinn az utcán a drótvénnnyel elkerített bíróság körül pedig türelmetlenül és haragosan dörömböl a tömeg: az áldozatok testvérei, rokonai, s azok, akiknek különleges és véletlen szerencse folytán sikerült megmenekülniök a gáztól és a tüztől.

— Adolf Eichmann, bűnösnek érzi-e magát? — kérdezi az államügyész. És Eichmann felel:

— Nem... Nem érzem magam bűnösnek. Az utca ismét felmorajlik és felszisszen egész Európa, az egész világ. A halál nagyiparosa nem érzi magát vétkesnek. Az elhamvasztott milliókért, a kivért fogakért, a véresre vesszőzött talpakért, a leszagott körmökért, a kitépett szemekért, a tarkólövéséért, az akasztásokért, a rablásért és gyűjtogatásért Eichmann úr nem érez semmiféle felelősséget!

Nem érezték magukat bűnösnek Tukats Sándor, Buócz Béla, Magyar Kossá Aladár, Tóth Béla és a többi urak sem. Azt mondták, amit ma Eichmann is mond: eszközök voltak. Ha csak ennyi lett volna a bűnük, s ha csak ennyi volna Adolf Eichmann bűne is, akkor is megérték mind a büntetésre. Aki a tömeges gyilkolás eszközüül engedi magát felhasználni, maga gyilkos.

Eichmannnak, ennek a torz élőlénynek az élete nem lehet elégtétel milliók ártatlan haláláért, egy hitvány és bűnös élet kioltásával nem lehet kielégíteni az emberiség jogos megtorlását. A szellemet is pusztulásra kell ítélni végre, amely ezeket a korcs és gyűlölt élőlényeket kitermelte és ma is életben tartja! A szellemet kell kiirtani gyökerestől, amelynek kezében ismét hatalom, fegyver és gyilkos van!

Globe, Strauss, Hausinger, Speidel, Förtsch, a gyilkos kor és szellem ittmaradt eleven kísértetei még nem ülnek üvegkalitkában. Börtönben terpeszkednek, kormányoznak és igazgatnak. Ők sem érzik magukat bűnösnek.

Nem lehet irtalom, megbocsátás és felejtés az emberiség ellen elkövetett legnagyobb bűnökért! Egyetlen jóerzésű, becsületes ember sem felelhet! Nem felelhetjük a deportálások áldozatait, köztük azt az 1872 szegedit, aki sohasem tért vissza a halál széles országútjairól; nem felelhetjük munkásainkat, parasztjainkat, szellemi dolgozóinkat, akiket megnyomorítottak, halálra éheztekkel, jeltelen árokba löktek meggyőződésükért! Nem felelhetjük a frontok áldozatait, akik idegen érdekekért hullottak! Amíg a fasiszmus kísértetei közöttünk járnak, a világ minden szögletében örökdönnünk, vigyáznunk kell!

Es sohasem felelhetjük el, sohasem feledkezhetünk meg róla, hogy a borzalmak alól a Szovjetunió szabadította fel a népeket, s fegyveres ereje ma is biztos pajza az emberiségnek az újra készülődő, újra fegyverkező gyilkosokkal szemben.

Mégis, mindnyájunk erejére, figyelmére, szenvedélyére szükség van a legnagyobb ellenséggel, a faszizmussal szemben.

EMBEREK, LEGYETEK ÉBEREK!